

Néhány gondolat a motívumgyűjtésről

A világ első bélyegei — Viktória királynő arcképével — 1840. május hó 6-án jelentek meg Angliában. Az azóta eltelt 132 év alatt a világ összes állama bélyegkibocsátó lett, és az általuk kiadott bélyegek száma ma már 200 000 darab körül jár. A magyar bélyeg is éppen az elmúlt évben volt százéves, és a magyar bélyegek 1971-ben megjelent árjegyzéke 1704 darab 100 év alatt kiadott postabélyeget, blokkot ismertet. Ebből 1945. május 1-ig — 74 év alatt — 792 db, 1945. május 1-től — 26 év alatt — 912 db postabélyeg és blokk jelent meg. Az előbbi — kerekítve — 11, az utóbbi pedig 35 db átlagos évi bélyegkiadásnak felel meg.

Az 1972-es YVERT katalógus Európa-kötete — szomszédaink közül — Ausztria 1247, Csehszlovákia 1937, Lengyelország 2007, Szovjetunió 3885, Románia 2902, Bulgária 1984 és Jugoszlávia 1368 postabélyegét és blokkját ismerteti. Mindegyik tekintélyes számú kiadás! És ha még emellett azt is figyelembe vesszük, hogy a megjelent bélyegek között soknak az értéke ma már olyan nagy, hogy az a legtöbb bélyeggyűjtő — kiváltképpen a kispénzű — számára egyenesen elérhetetlen, könnyen beláthatjuk, hogy a gyűjtők — főként az újabb gyűjtők — lemondtak egy-egy ország teljes kiadványának begyűjtéséről, és témát választottak, motívumgyűjtőkké váltak.

A választott téma, a mondanivaló felismerése az úgynevezett célkiadványokon nem okoz problémát. Ezek a bélyegek önmagukról beszélnek. Ilyen kiadványokat láthatunk az 1. képen. Hogyha a bélyegeket kicsit gondosabban szemléljük, azt is beláthatjuk, hogy a hét bélyeget — a mondanivaló alapján — többféle csoportosításban is egymás mellé rakhatjuk, vagy éppenséggel helyezhetjük a gyűjteményünkbe. Pl. az erdők elsődleges rendeltetései, vagy az erdővédelem területei, vagy pl. az erdőgazdálkodás folyamata, vagy pl. fajok a bélyegen stb.

Nagyon sokszor más célkiadvány bélyegei is felhasználhatók a motívumgyűjtemény bővítésére. Nézzünk erre is egy példát. A 2. és 3. képen az 1966-ban kiadott első magyar festménysor két értékét láthatjuk. Természetesen mindkettő elsősorban a festmény bélyegeket gyűjtők gyűjteményeiben talált otthonra. Benczur Gyula és Munkácsy Mihály egy-egy csodálatosan szép festményét bemutató bélyeg azonban — kár, hogy a színeket nem érzékelhetjük — befogadásra talál az erdészeti motívumgyűjteményekbe is. Munkácsy képén a szegény ember választékát — a rőzsét — láthatjuk, míg a két bélyeget egymás mellé helyezve és nézve a gazdasági erdő (fatermelés) és a különleges célú erdő (üdülés) lényegét érzékelhetjük. Az erdő kétirányú fő rendeltetését, az erdő hatását a rőzsehordó és az olvasó nő arca is híven tükrözi. A munka verejtékessége, a pihenés nyugalma sugárzik a két bélyegképről. De — a múlt század társadalmi rendszerét ismerve — a két bélyeg híven tükrözi

1. ábra.

egy történelmi kor emberi sorsait is. Alkalmas e két bélyeg a lomberdő — tölgyes, illetve bükkös — bemutatására is stb.

Az erdész téma célkiadványai zömében évfordulókat, eseményeket dokumentálnak, de szép számmal gyönyörködhetünk a művelés, a használat, a védelem területét bemutató bélyegekben is. Igen sok bélyegen fedezhetjük fel az erdő élővilágát is, bár ezek a bélyegsorok már sokszor nem minden értékben erdei állatot vagy növényt mutatnak be.

2—3. ábra.

Előző cikkeim után több oldalról elhangzott az a kérdés, hogy tulajdonképpen milyen bélyegek tartoznak az erdész filatélia, az erdészeti motívum körébe? A motívumgyűjtésről most leírt néhány gondolattal erre a kérdésre igyekeztem válaszolni.